
ARTICLE 337 DEL CODI PENAL: INTERPRETACIÓ DEL CONCEPTE D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

L'autora planteja una sèrie de reflexions entorn a la idoneïtat de la regulació dels supòsits que contempnen la realització d'actes d'índole sexual amb un animal.

Judith Minguez
Jutgessa - Jutjat Penal 1 d'Arenys de Mar

La reforma operada mitjançant Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, va introduir modificacions notòries en els preceptes encarregats de tipificar el maltractament animal en les seves diverses vessants, sent una de les més noves, malgrat arribar amb anys de retard si prenem com a referent el dret comparat europeu, la tipificació de l'explotació sexual dels animals.

En efecte, Espanya, juntament amb Dinamarca, qui es va convertir en un referent de turisme sexual amb animals,

---

**FIXAT EL FET QUE
PRETÉN CASTIGAR-
SE, PROCEDEIX
ANALITZAR SI
EL MATEIX POT
SUBSUMIR-SE EN
EL CONCEPTE
D'EXPLOTACIÓ
SEXUAL, FÓRMULA
TRIADA PEL
LEGISLADOR PER
CASTIGAR-HO (...)**

---

van ser els últims països dins del marc europeu que van incloure la zoofília en els seus respectius Còdixs Penals. No obstant això i, malgrat el que a priori pogués semblar, la fórmula mitjançant la qual el legislador va introduir aquest nou tipus en el nostre ordenament jurídic no es troba exempta de polèmica i suscitarà una multitud de problemes d'interpretació i, per tant, d'aplicació a jutges i magistrats, el primer dels quals passa per considerar si, en efecte, la zoofília pot incloure's en el tipus del 337 del Codi Penal. Per a això i, malgrat haver transcorregut més de tres anys

des de la modificació del precepte, no comptem amb jurisprudència alguna que hagi interpretat el terme i valorat la qüestió que es planteja: deurem, en primer lloc, definir els conceptes susceptibles d'interpretació.

El terme zoofília prové del grec "zoon" que significa animal i "philia," que significa afinitat, sent per tant l'etimologia del mateix: amor cap als animals. Malgrat que els seus orígens podrien fer-nos pensar en una conducta positiva de l'home cap als animals, la psicologia, en el transcurs de la història, ha desviat el sentit del terme fins al punt de considerar-ho una parafília, perquè s'ha vinculat a l'atracció sexual que senten algunes persones cap als animals, emprant també termes tals com bestialisme.

Fixat el fet que pretén castigar-se, es procedeix a analitzar si el mateix pot subsumir-se en el concepte d'explotació sexual, fórmula triada pel legislador per castigar-ho i per això, gens millor que acudir al concepte d'explotació recollit en el diccionari de la Real Acadèmia Espanyola, com a punt de referència.

Així, la RAE recull que per explotació ha d'entendre's l'acció i l'efecte d'explotar, havent de acudir a la definició del citat terme. Dos són en aquest cas les accepcions que han de centrar la nostra atenció: la que estableix que explotar consisteix a treure utilitat d'un negoci o indústria en profit propi, i aquella que ho considera utilitzar abusivament en profit propi el treball o les qualitats d'una altra persona.

Tal com s'ha assenyalat, el concepte establert per la Real Acadèmia Espanyola de la Llengua tan sols pot servir-li a un jurista com a punt de partida, havent d'acudir en tot cas al concepte acollit per la nostra jurisprudència. No obstant això, en aquest supòsit no comptem amb cap definició o interpretació jurídica havent d'acudir per tant, a

---

la realitzada en aquells supòsits de tracta d'éssers humans en els quals, l'exploració sexual és el seu eix principal.

La Sentència del Tribunal Suprem de 29 de març de 2017, entre unes altres, estableix que l'exploració consisteix en l'obtenció de beneficis financers, comercials o d'un altre tipus a través de la participació forçada d'una altra persona en actes de prostitució, inclosos actes de pornografia o producció de materials pornogràfics.

D'altra banda, i recollint interessants matisos, trobem la Sentència de la Il·lustríssima Audiència Provincial de Lleida de 25 d'octubre de 2017 que estableix que: el terme "exploració" no ha de prendre's en el sentit merament econòmic (de posada en producció d'algun recurs apte per generar al mercat un valor de canvi), sinó només as-

---

ES POT CONCLoure QUE EL PRECEPTE OBJECTE D'ANÀLISI EMMALALTEIX DE GRANS I GREUS DEFECTES QUANT A LA SEVA REDACCIÓ DIFICULTANT AMB ESCREIX LA TASCA D'INTERPRETACIÓ I APLICACIÓ PRÒPIA DE JUTGES I MAGISTRATS

---

sociat a l'obtenció d'un lucre de les prestacions sexuals d'una altra persona que hagués estat determinada, en el sentit de forçada o constrenyia a prostituir-se d'alguna de les maneres relacionades en el primer incís.

Prenent en consideració les definicions exposades, deuria en principi concloure's que aquelles conductes sexuals dutes a terme amb animals haurien de quedar fora del tipus, a excepció d'aquells supòsits en els

quals el propietari es lucrava de tals pràctiques dutes a terme en aquest cas per tercers. No obstant això, aquest últim suposat no resulta l'habitual pel que, difícilment ens trobaríem davant situacions d'aquest tipus.

Malgrat l'exposat, no ha d'oblidar-se que, tal com assenyalava Albaladejo en el seu manual de Dret Civil, la fi genèrica de la norma és regular la vida social; fi que s'aconsegueix aplicant-la. Però per aplicar-la fa falta conèixer el seu sentit; cosa que s'aconsegueix mitjançant la interpretació.

Són diverses les interpretacions que (d'una norma o precepte) poden realitzar-se, per això, resulta imprescindible acudir a l'article tercer del Codi Civil, el qual estableix que les normes s'interpretaran segons el sentit propi de les seves paraules, en relació amb el context, els antecedents històrics i legislatius i la realitat social del temps en que han de ser aplicades, atenent fonamentalment a l'esperit i finalitat d'aquelles.

Jutges i magistrats no només hauran d'atendre als elements d'interpretació ressenyats en el Codi Civil, això és, el gramatical, el sistemàtic, l'històric, el sociològic i el lògic sinó que hauran de plantejar-se especialment quina va ser la voluntat del legislador en introduir el terme exploració sexual en el precepte que ens ocupa a fi de determinar si aquelles pràctiques sexuals d'índole privada i sense lucre poden subsumir-se en el mateix.

Atenent als aspectes exposats, considero que tals pràctiques sí poden subsumir-se en el tipus de l'article 337 del Codi Penal, tot això atès que, resulta totalment inversemblant que la finalitat del legislador fos la tipificació de supòsits quasi equiparables a la prostitució o a la tracta d'éssers humans i, molt especialment, prenent en consideració el dret comparat i el retret social que mereixen les pràctiques sexuals personals i privades amb animals.

Per tot això, ha de concloure's que el precepte objecte d'anàlisi pateix de grans i greus defectes quant a la seva redacció els quals dificulten amb escreix la tasca d'interpretació i aplicació pròpia de jutges i magistrats pel que, a fi d'evitar dubtes o generar impunitat davant certes conductes, seria procedent modificar-la.

Contràriament al sostingut en alguns estudis, considero que introduir termes tals com a abús o agressió sexual no serien apropiats mentre que, els mateixos exigeixen elements propis del tipus que podrien complicar la seva aplicació i, així mateix, entenc que si la mateixa hauria de reservar-se a aquells actes d'índole sexual que es produeixen de manera no consentida entre persones, sense perjudici dels diversos elements del tipus que exigeix l'apreciació de cadascun de tals il·lícits.

Per això, una possible redacció seria: aquell que realitzi actes d'índole sexual amb un animal... mantenint el concepte d'exploració sexual i podent així atorgar una resposta global a tots els supòsits de fet existents.

Així mateix, considero apropiat que la tipificació d'aquest tipus d'il·lícits es realitzi en un epígraf al marge del de maltracte animal i no de la manera en el que ara el recull l'article 337.1 del Codi Penal.